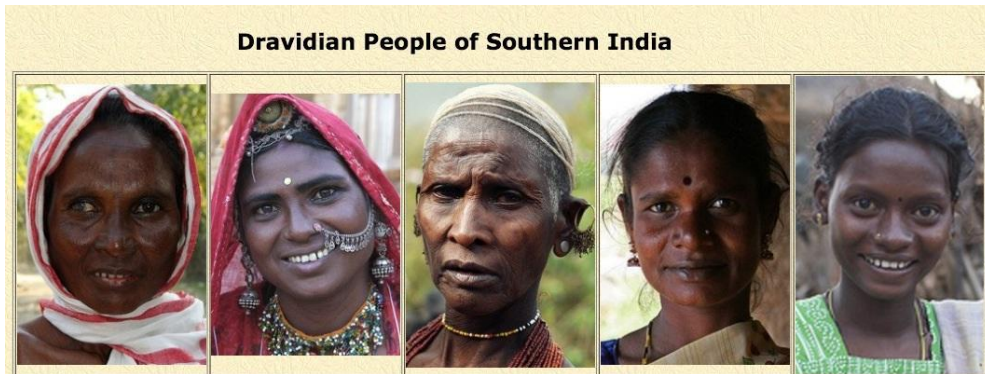

ใบความรู้

เรื่อง พัฒนาการทางการเมืองการปกครองของภูมิภาคเอเชียใต้

ภูมิภาคเอเชียใต้เป็นดินแดนที่มีอารยธรรมเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก คือ อารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุ ซึ่งอยู่บริเวณ ตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศอินเดีย อารยธรรมแห่งนี้กำเนิดขึ้นเมื่อราว ๓,๐๐๐ ปีก่อนคริสต์ศักราช สันนิษฐานว่า ชาวดราวิเดียน ซึ่งเป็นชาวพื้นเมืองดั้งเดิมเป็นผู้สร้างสรรค์อารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุ จากหลักฐาน ทางโบราณคดีที่ขุดพบในบริเวณเมืองฮาร์ปปา ในแคว้นปัญจาบของอินเดีย และเมืองโมเฮนโจดาโร ริมฝั่งแม่น้ำสินธุในประเทศปากีสถาน พบว่าเมืองโบราณดังกล่าวมีการวางผัง เมืองอย่างดี แบ่งเป็นเขตที่อยู่อาศัย ตลาด ศาสนสถาน ระบบชลประทาน และศูนย์กลางของเมืองสำหรับเก็บพืชผลธัญญาหาร นอกจากนี้ยังพบศิลปวัตถุต่างๆ เช่น เครื่องประดับ เครื่องปั้นดินเผา ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำจากทองแดงและสำริด การปกครองของชาว ดราวิเดียนคงมีลักษณะรวมอำนาจโดยมีกษัตริย์หรือนักบวชเป็นผู้นำทางการเมืองและมีอำนาจสูงสุด

ภาพชาวดราวิเดียนในภูมิภาคเอเชียใต้

ที่มาของภาพ : shorturl.at/aiET๒

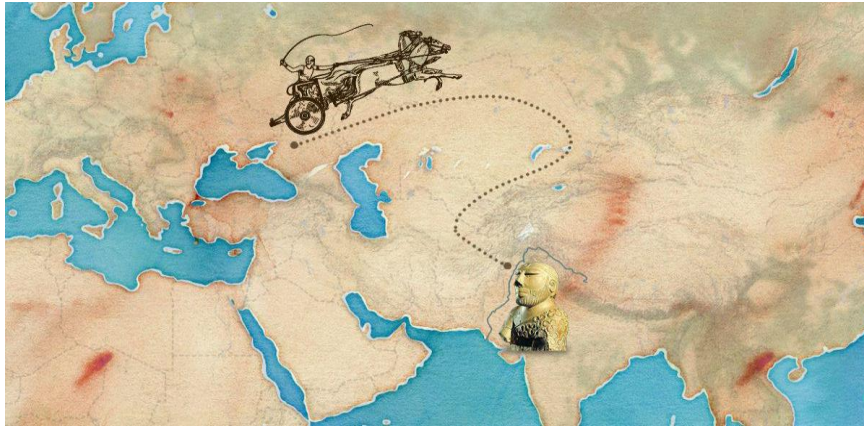

ภาพเมืองโบราณในบริเวณลุ่มแม่น้ำสินธุ

ที่มาของภาพ : <https://๑th.me/hBMhk>

ต่อมาราว ๒,๐๐๐ ปีก่อนคริสต์ศักราช ประชาชาติอารยันได้อพยพจากเอเชียกลางเข้ามายึดครองบริเวณทางเหนือของเอเชียใต้ และขับไล่พวกดราวิเดียนให้ถอยร่นไปอยู่ทางใต้ ช่วงเวลาที่พวกอารยันตั้งถิ่นฐานและปกครองดินแดนนี้เรียกว่า สมัยพระเวท (๑,๕๐๐ - ๕๐๐ ปี ก่อนคริสต์ศักราช) โดยแยกกันอยู่เป็นเผ่า มีผู้นำเผ่าปกครองเป็นอิสระ ต่อมาเกิดเมืองและรัฐหลายแห่ง เมื่อ ๕๐๐ ปีก่อนคริสต์ศักราช พวกเปอร์เซียและกรีกสมัยพระเจ้าอะเล็กซานเดอร์ มหาราชได้เข้ามารุกรานดินแดนแถบนี้

ภาพแสดงการอพยพของชาวอารยัน

ที่มาของภาพ : <https://bit.ly/muv&dmb>

ในราว ๓๒ ปีก่อนคริสต์ศักราช รัฐต่างๆถูกรวบรวมเข้ามาปกครองเป็นจักรวรรดิ โดยพระเจ้าจันทรคุปต์ ได้ก่อตั้งราชวงศ์เมารยะ เป็นราชวงศ์แรกปกครองดินแดนแถบนี้และขยายอำนาจครอบครองดินแดนอย่างกว้างขวาง ในสมัยต้นคริสตกาลดินแดนแถบนี้อยู่ภายใต้การปกครองของจักรวรรดิคุปตะ และได้ขยายอำนาจครอบครองดินแดนในบริเวณลุ่มแม่น้ำคงคา ต่อมาจักรวรรดิคุปตะเสื่อมลง ดินแดนเหล่านี้จึงแตกแยกออกเป็นแว่นเล็กแว่นน้อย

ช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๓ พวกมุสลิมชาวเติร์กได้เข้ามายึดครองดินแดนแถบนี้ ทำให้ศาสนาอิสลาม แผ่ขยายไปทั่วเอเชียใต้ ตั้งจักรวรรดิมุสลิมขึ้นปกครองภายใต้ราชวงศ์เดลี และราชวงศ์โมกุล (อ้างอิงจากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์ ๒ สำนักพิมพ์เอมพันธ์)

๑. ความเสื่อมของราชวงศ์โมกุล

ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ภายหลังจากรัชสมัยของพระเจ้าโอริงเซปเป็นต้นมา จักรวรรดิโมกุลเริ่มเกิดความเสื่อมจากเหตุปัจจัยต่อไปนี้

๑. ปัจจัยภายใน กล่าวคือ กองทัพขาดความเข้มแข็ง แม่ทัพนายกองอ่อนแอ ขุนนางแก่งแย่งอำนาจชิงดี ชิงเด่นกัน ชีวิตในราชสำนักเป็นไปอย่างฟุ่มเฟือย เกิดความแตกแยกในจักรวรรดิ อันสืบเนื่องมาจากนโยบาย การปกครองในสมัยของพระเจ้าโอริงเซปที่สร้างความไม่พอใจให้กับกลุ่มชนต่างๆ เช่น ชาวซิกข์ทางเหนือ หรือพวกนักรบมาราธาทางตะวันตกใกล้ชายฝั่งทะเล นอกจากนี้ยังเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจอันสืบเนื่องมาจากการทำสงคราม การกบฏของขุนนาง และการปล้นสะดมของบรรดาโจรสลัด ทำให้ต้องสูญเสียเงินทองในท้องพระคลังเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังส่งผลถึงภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและการค้าได้รับผลกระทบจนกระทั่งหยุดชะงัก

๒. ปัจจัยภายนอก ในปี ค.ศ.๑๗๓๘ กองทัพเปอร์เซียภายใต้การนำของนาดีร์ ซาห์ ได้เข้ารุกรานดินแดนจักรวรรดิโมกุล แต่ปรากฏว่าราชวงศ์โมกุลไม่ได้เอาใจใส่ต่อการรุกรานนี้ ปล่อยให้กองทัพเปอร์เซียยกทัพเข้ามา โดยปราศจากการขัดขวาง จนกระทั่งมาถึงกรุงเดลีและทำการสังหารหมู่รวมถึงปล้นสะดมทรัพย์สินที่สำคัญ ไปมากมาย เป็นการซ้ำเติมให้จักรวรรดิโมกุลอ่อนแอลงไปอีก

จากความอ่อนแอดังกล่าวส่งผลให้จักรวรรดิโมกุลแตกแยกออกเป็นหลายฝ่าย เกิดกลุ่มอำนาจที่แบ่งแยกและปกครองดินแดนต่างๆ เช่น อัฟกานิสถานที่ถูกผนวกเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรเปอร์เซีย อุปราชแห่งเดคขาน ที่ขยายอิทธิพลในแคว้นไฮเดอราบัด พวกมาราธาซึ่งขยายอำนาจในแคว้นปัญจาบ ส่วนทางตอนใต้ก็มีอีกอิทธิพลหนึ่งที่กำลังรุ่งคืบ คือ บริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษ

๒. การเข้ามายึดครองเอเชียใต้เป็นอาณานิคมของอังกฤษ

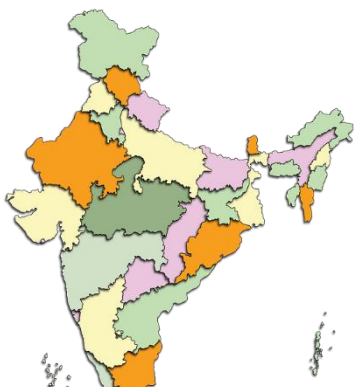
อังกฤษไม่ใช่ชาติแรกที่เดินทางเข้ามาติดต่อค้าขายในประเทศอินเดีย (ชาติแรกคือ โปรตุเกส ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕) แต่อังกฤษสามารถตั้งหลักแหล่งการค้า จนกระทั่งขยายอิทธิพลแทรกแซงการเมืองจนสามารถมีอิทธิพลเหนือดินแดนอินเดียได้ การเข้ามาของอังกฤษในช่วงแรกนั้นมาในนามของ **บริษัทอินเดียตะวันออก** ซึ่งก่อตั้งขึ้นในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ เพื่อผูกขาดการค้าในอินเดียและโลกตะวันออกในนามของรัฐบาลอังกฤษ โดยเริ่มตั้งสถานีการค้าในเมืองชายฝั่งทะเล เช่น เมืองสุราต มัทราช บอมเบย์ กัลกัตตา ต่อมาบริษัทการค้าของฝรั่งเศสได้เข้ามาค้าขายในอินเดียและเริ่มแทรกแซงกิจการทางการเมืองของอินเดีย ทำให้บริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษเริ่มแทรกแซงทางการเมืองและการทหารในแคว้นต่างๆ ของอินเดียเพื่อแข่งขันกับฝรั่งเศส แต่ในที่สุดฝรั่งเศสพ่ายแพ้ให้กับอำนาจของอังกฤษ ทำให้อังกฤษค่อยๆ สร้างอำนาจจนกระทั่งแคว้นต่างๆ ค่อยๆ กลายเป็นรัฐในอารักขาและอาณานิคมของอังกฤษ โดยเมืองที่อยู่ในอาณัติของบริษัทอินเดียตะวันออก จะมีข้าหลวง ซึ่งแต่งตั้งจากอังกฤษเป็นผู้ปกครองดูแลผลประโยชน์ของบริษัท โดยแต่ละเมืองจะมีทหารรับจ้างเพื่อป้องกันเมืองเหล่านั้น

หลังจากที่บริษัทอินเดียตะวันออกได้มีอิทธิพลทางการเมือง และเศรษฐกิจในอินเดียแล้ว บริษัทอินเดีย| ตะวันออกได้จ้างชาวพื้นเมืองมาเป็นทหารรับจ้าง ซึ่งเป็นเหตุนำมาสู่ความไม่พอใจของชาวพื้นเมืองที่มีต่อชาวอังกฤษและความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมความเชื่อ ทำให้เกิดความเข้าใจผิดนำไปสู่การลุกฮือต่อต้านของทหารพื้นเมือง ขยายเป็นจลาจลในดินแดนต่าง ๆ ที่เรียกว่า **กบฏซีปอย** ใน ค.ศ. ๑๘๕๗-๑๘๕๘ ก่อนที่อังกฤษจะปราบปรามได้สำเร็จและเข้าปกครองอินเดียเป็นอาณานิคมโดยยกเลิกกิจการของบริษัทอินเดียตะวันออกและรัฐบาลอังกฤษเข้ามาปกครองอินเดียโดยตรงตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๕๘

อังกฤษปราบปรามกบฏซีปอย ที่ประเทศอินเดีย
หน้า ๑๖๒

หลังจากที่รัฐบาลอังกฤษปกครองอินเดีย ได้มีการจัดการปกครองอินเดียใหม่ แบ่งการปกครองเป็น ๒ ลักษณะ คือ รัฐบาลอินเดียภายใต้การปกครองของอังกฤษ โดยมีผู้ปกครองเป็นตัวแทนกษัตริย์อังกฤษมาปกครองในตำแหน่ง **อุปราช** ปกครองดินแดนส่วนใหญ่ของอินเดีย โดยเฉพาะเมืองสำคัญ เช่น บอมเบย์ มัทราช เบงกอล ไฮเดอราบด์ เป็นต้น ส่วนที่เหลือให้ชาวพื้นเมืองปกครองตนเองแต่่นโยบายทางทหารและต่างประเทศให้อังกฤษ เป็นผู้ดูแล

แผนที่ประเทศอินเดีย

ที่มา : <https://1th.me/On4xE>

สภาพเศรษฐกิจในสมัยเป็นอาณานิคมของอังกฤษ งานทางหัตถกรรมได้ลดความสำคัญลง โดยหันมาส่งเสริมด้านอุตสาหกรรม เพื่อผลิตสินค้าอันเป็นที่ต้องการของตลาดโลก เช่น ทอผ้า เหล็ก กระดาษ และเครื่องหนัง นอกจากนี้อินเดียรวมถึงศรีลังกายังเป็นแหล่งเกษตรกรรมขนาดใหญ่ โดยพืชที่ปลูกอย่างแพร่หลาย ได้แก่ ชา ฝ้าย ฝิ่น

ทางด้านสังคม อังกฤษได้พยายามยกเลิกประเพณีบางอย่าง เช่น พิธีสตี (การเผาตัวเองของหญิงฮินดูที่สามีตาย) รวมไปถึงพัฒนาทางการศึกษา ภาษาอังกฤษกลายเป็นภาษาราชการใช้ในอินเดีย อังกฤษได้วางรากฐานการศึกษาในอินเดีย ตั้งแต่ระดับมัธยมจนถึงมหาวิทยาลัย ศึกษาแนวความคิดและวิทยาการก้าวหน้าตามแบบตะวันตก ทำให้ชาวอินเดียได้รับแนวคิดเรื่องสิทธิเสรีภาพมากขึ้น

๓. การเรียกร้องเอกราชของชาวอินเดีย

ในปี ค.ศ.๑๘๘๕ **คองเกรสแห่งชาติอินเดีย** (Indian National Congress : I.N.C.) ได้ก่อตั้งขึ้น องค์กรนี้เป็นองค์กรที่มีจุดประสงค์หลักเพื่อเป็นที่ชุมนุมของชาวอินเดีย และ “ต่อสู้เพื่อชาวอินเดียทุกคนโดยไม่คำนึงถึงศาสนา” บทบาทของคองเกรสแห่งชาติอินเดียในช่วงแรกคือ การวิพากษ์วิจารณ์นโยบายของรัฐบาลอังกฤษ และจะได้พัฒนาจนกลายเป็นศูนย์กลางในการเรียกร้องเอกราชในเวลาต่อมา นอกจากนี้ยังมีอีกองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นและต่อสู้ในการเรียกร้องเอกราชคือ **สันนิบาตมุสลิม** (Muslim League) ซึ่งก่อตั้งในปี ค.ศ.๑๙๐๖โดยชาวอินเดียที่เป็นมุสลิมและได้รับการสนับสนุนจากอังกฤษเพื่อคานอำนาจกับคองเกรสแห่งชาติอินเดีย ซึ่งมีสมาชิกส่วนใหญ่เป็น ชาวฮินดู สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างชาวฮินดูกับชาวมุสลิมซึ่งจะเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการเรียกร้องเอกราชของชาวอินเดีย และจะกลายเป็นปัญหาใหญ่ภายหลังจากอินเดียได้รับเอกราช

จากความรู้สึกชาตินิยมที่ค่อย ๆ มีขึ้นในหมู่ชาวอินเดีย ประกอบกับปัญญาชนชาวอินเดียที่ได้รับการศึกษาแบบตะวันตกและได้นำแนวคิดประชาธิปไตยและสิทธิเสรีภาพกลับมาด้วย ทำให้เริ่มมีแกนนำชาวอินเดียต้องการให้อังกฤษประกาศเอกราช

ซ้าย : เยาวหรัล เนห์รู ขวา : มหาตมะ คานธี

ที่มา : <https://1th.me/6ppmV2> , <https://1th.me/NugUZ>

ราชให้กับดินแดนของตน โดยแกนนำที่มีบทบาทในการต่อสู้เพื่อเรียกร้องเอกราชให้กับอินเดียมากที่สุด คือ **มหาตมะ คานธี** ซึ่งเริ่มมีบทบาทในคองเกรสแห่งชาติอินเดียช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ เป็นต้นมา มหาตมะ คานธีใช้วิธีที่เรียกว่า **สัตยาเคราะห์** เน้นการต่อสู้โดยสันติวิธี (อหิงสา) เช่น อดอาหารประท้วง หรือการไม่ร่วมมือใด ๆ เป็นการดื้อแพ่งไม่ยอมปฏิบัติตามข้อบังคับต่าง ๆ อย่างเงียบๆ และไม่ใช้ความรุนแรง นอกจากนี้ แกนนำคนสำคัญที่มีบทบาทในการเรียกร้องเอกราชและภายหลังการประกาศเอกราชอีกคนหนึ่งคือ **เยาวหรัล เนห์รู** ซึ่งในเวลาต่อมาได้รับเลือกเป็นนายกรัฐมนตรีคนแรกของอินเดีย

ขบวนการสัตยาเคราะห์ของมหาตมะ คานธี เริ่มขึ้นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๑๙ โดยเป็นการนัดให้ชาวอินเดียทั้งประเทศหยุดทำงานและธุรกิจต่าง ๆ เพื่อประท้วงอังกฤษที่ออกกฎหมายให้อำนาจรัฐบาลจับกุมผู้ต้องสงสัยที่เป็นปฏิปักษ์กับอังกฤษได้ แต่กระบวนกรสัตยาเคราะห์ครั้งนี้ประสบความล้มเหลวเพราะได้เกิดเหตุจลาจลจนกระทั่งมีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก แต่มหาตมะ คานธี ก็ยังคงมุ่งมั่นในการต่อสู้ในแนวทางนี้ โดยในเวลาต่อมาคานธีได้นำชาวอินเดียต่อต้านกฎหมายเรียกเก็บภาษีเกลือของอังกฤษในปี ค.ศ.๑๙๓๐ และเดินขบวนครั้งใหญ่เรียกร้องให้อังกฤษปลดปล่อยอินเดียในปี ค.ศ.๑๙๔๒ มีการปะทะกันระหว่างประชาชนกับทางการอังกฤษจนถึงขั้นนองเลือดเกิดขึ้นในหลายเมืองของอินเดีย เหตุการณ์เหล่านี้บีบบังคับให้อังกฤษเริ่มปลดปล่อยอินเดีย โดยภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ สิ้นสุดเมื่อปี ค.ศ.๑๙๔๕ รัฐบาลอังกฤษได้ปล่อยผู้นำคองเกรสแห่งชาติอินเดียจากที่คุมขัง และเสนอแนวคิดให้ชาวอินเดียเป็นผู้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เอง จนกระทั่งในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๗ รัฐบาลอินเดียได้คืนเอกราชให้กับอินเดีย ชาวอินเดียจึงถือเอาวันนี้เป็นวันประกาศอิสรภาพและวันหยุดราชการ ของประเทศเป็นประจำทุกปีตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

